

**Zadania Referatu zarządzania, monitorowania i analiz.  
Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego  
Podsumowanie badań ewaluacyjnych  
– wnioski dla Polityki Spójności 2014 – 2020**



**KAPITAŁ LUDZKI**  
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI



Śląskie. Pozytywna energia

UNIA EUROPEJSKA  
EUROPEJSKI  
FUNDUSZ SPOŁECZNY



**Katowice, 22 styczeń 2015 r.**



## Referat zarządzania, monitorowania i analiz (FS-ZMA)

### Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego

#### Zakres zadań realizowanych przez Referat

- nadzór nad procedurami obowiązującymi w komórce organizacyjnej i ich aktualizacją,
- zarządzanie priorytetami w ramach komponentu regionalnego PO KL oraz priorytetami finansowanymi z EFS w ramach RPO WSL, w tym w szczególności nadzór nad prawidłowym wykonywaniem zadań i funkcji powierzonych instytucjom wdrażającym oraz wydawanie wytycznych w tym zakresie,
- koordynacja wdrażania PO KL oraz RPO WSL w części dotyczącej EFS w regionie,
- przygotowywanie i nadzór nad systemem zarządzania i kontroli we wszystkich instytucjach zaangażowanych we wdrażanie PO KL i EFS w ramach RPO WSL w regionie,
- opracowywanie instrukcji wykonawczych IP, weryfikacja instrukcji przygotowanych przez Instytucję Pośredniczącą II stopnia,
- opracowywanie wytycznych na poziomie komponentu regionalnego PO KL,
- opracowywanie szczegółowych procedur wdrażania w ramach RPO WSL oraz weryfikacja procedur instytucji wdrażających,
- opracowywanie wytycznych dotyczących wdrażania EFS w ramach RPO WSL,
- opracowywanie Planów Działań w ramach priorytetów PO KL i RPO WSL,
- opiniowanie proponowanych kryteriów szczegółowych wyboru i kryteriów oceny projektów oraz stwierdzanie ich zgodność z zasadami odpowiednich Programów,



## Referat zarządzania, monitorowania i analiz (FS-ZMA) - zadania Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Zakres zadań realizowanych przez Referat

- obsługa prac i posiedzeń Podkomitetu Monitorującego PO KL oraz Regionalnych Sieci Tematycznych,
- współpraca przy obsłudze Komitetu Monitorującego RPO WSL i jego grup roboczych,
- prowadzenie wykazu udzielonych upoważnień i pełnomocnictw obowiązujących w Wydziale oraz w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Katowicach, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej Województwa Śląskiego oraz nadzór i opiniowanie ich udzielania,
- uczestnictwo w pracach dotyczących okresu programowania 2014-2020.
- obsługa systemów informatycznych, w tym w szczególności: koordynacja prac nad rozbudową i obsługą systemu, zarządzanie użytkownikami i ich uprawnieniami, weryfikacja poprawności wprowadzanych danych, opracowywanie raportów, prowadzenie dokumentacji technicznej, szkolenia pracowników oraz użytkowników zewnętrznych,
- monitoring działań i priorytetów PO KL oraz RPO WSL (dotyczących wdrażania EFS), w szczególności dokonywanie weryfikacji sprawozdań przedkładanych przez Instytucję Pośredniczącą II stopnia PO KL (IP2), instytucje wdrażające RPO WSL i sporządzanie sprawozdań dla Instytucji Zarządzającej PO KL i RPO WSL,
- agregowanie i prezentacja informacji na temat realizacji w regionie PO KL i RPO WSL – zgodnie z zakresem wdrażanych interwencji,
- koordynacja działań w zakresie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych,



## Referat zarządzania, monitorowania i analiz (FS-ZMA) - zadania Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Zakres zadań realizowanych przez Referat

- udział w i prowadzenie ewaluacji PO KL lub komponentu regionalnego PO KL oraz obsługa Regionalnej Grupy Sterującej Ewaluacją,
- opracowywanie prognoz i analiz oraz propozycji dla Zarządu w zakresie przekształceń organizacyjno-programowych na rzecz potrzeb regionalnych, identyfikacji i klasyfikacji problemów rozwoju województwa, kształtowania założeń i kierunków rozwoju regionu poprzez inicjowanie, prowadzenie i weryfikację prac koncepcyjno-programowych z uwzględnieniem założeń polityki Unii Europejskiej,
- uczestnictwo w pracach nad aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego – „Śląskie 2020+” oraz współpraca w tym zakresie z Urzędem Statystycznym w Katowicach, Wojewódzkim Urzędem Pracy oraz subregionami województwa śląskiego, wydziałami Urzędu Marszałkowskiego, w tym w ramach Regionalnego Centrum Analiz Strategicznych, i Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz innymi organizacjami zaangażowanymi w proces programowania,
- opracowanie dokumentów programowych dotyczących okresu programowania 2014-2020 w części dotyczącej EFS,
- prowadzenie nadzoru i sprawozdawczości w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej w Wydziale,
- koordynacja spraw związanych z nadzorem merytorycznym nad jednostkami organizacyjnymi,
- prowadzenie badań i analiz dla potrzeb zarządzania komponentem regionalnym PO KL i wdrażania RPO WSL w części dotyczącej EFS,



## Referat zarządzania, monitorowania i analiz (FS-ZMA) Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Propozycje badań Referatu FS-ZMA

- Analiza demograficzna – liczba dzieci w wieku przedszkolnym w latach 2014 – 2024 w gminach województwa śląskiego.
- Analiza branż o największym potencjale do kreowania miejsc pracy w województwie śląskim z uwzględnieniem RIS 2013-2020 oraz PRT.
- Badanie białych plam pod kątem dostępności usług opiekuńczych nad dziećmi do lat 3 w województwie śląskim (w podziale na subregiony).
- Analiza deficytów w zakresie dostępności miejsc przedszkolnych na terenie województwa śląskiego
- Zróżnicowanie wyników edukacyjnych szkół w województwie śląskim z uwzględnieniem rodzaju szkoły oraz narzędzia pomiaru.
- Analiza warunków i poziomu życia mieszkańców województwa śląskiego.
- Analiza dotycząca usprawnienia ścieżki wyboru projektów w ramach RPO WSL 2014-2020.



## Referat zarządzania, monitorowania i analiz (FS-ZMA)

### Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego

#### Propozycje badań Referatu FS-ZMA

- Okresowe badanie efektywności PSF oraz wprowadzanie ewentualnych działań naprawczych i korygujących w zakresie:
  - analizę poziomu udziału MŚP w projektach EFS poprzednich latach,
  - analizę warunków wpływających na wzrost / spadek zainteresowania przedsiębiorstw udziałem w projektach
  - faktyczne potrzeby przedsiębiorców i ich pracowników
  - poprawność funkcjonowania systemu informacyjno-promocyjnego
- Analiza skuteczności wybranych programów zdrowotnych opracowanych w ramach RPO WSL 2014-2020 z uwzględnieniem analizy aspektu zaangażowania pracodawców
- Analiza działań na rzecz wydłużenia aktywności zawodowej osób starszych w kontekście pracy w trudnych warunkach
- Ocena zapotrzebowania na zielone i białe zawody w województwie śląskim.
- Ocena efektywności i skuteczności trybów wyboru projektów w ramach RPO WSL w zakresie EFS.
- Ocena potencjału Beneficjentów aplikujących w ramach RPO WSL w zakresie EFS .
- Analiza dokumentów programowych w kontekście realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym wsparcia osób niepełnosprawnych.



## Referat zarządzania, monitorowania i analiz (FS-ZMA)

### Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego

#### Propozycje badań Referatu FS-ZMA

- Efektywność dotacji na założenie działalności gospodarczej (w ramach środków Funduszu Pracy oraz ze środków PO KL)
- Badanie czynników mających wpływ na decyzję rodziców o zapisaniu dziecka do przedszkola i powrocie do pracy.
- Analiza zapotrzebowania na określone zawody i wykształcenie w określonych branżach z uwzględnieniem specyfiki lokalnej oraz konieczności kształcenia kadry pedagogicznej.
- Badanie potencjału i motywacji powrotu na rynek pracy osób biernych zawodowo w podziale na poszczególne grupy osób biernych zawodowo w woj. śląskim.
- Badanie potencjału, potrzeb i oczekiwań osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w woj. śląskim.
- Czynniki determinujące pracodawców do współpracy ze szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe.
- Badanie sprawdzające wyposażenie i stan sprzętów komputerowych w szkołach w woj. śląskim w podziale na subregion.
- Określenie realnych potrzeb w zakresie utworzenia w województwie kolejnych Centrów Integracji Społecznej i możliwości ich finansowania po 2020r. wraz z analizą kosztów utworzenia i funkcjonowania CIS na podstawie funkcjonujących podmiotów.



## Referat zarządzania, monitorowania i analiz (FS-ZMA) Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Propozycje badań Referatu FS-ZMA

- Analiza potencjału NGO, które specjalizują się w świadczeniu usług na rzecz osób bezrobotnych, zagrożonych ubóstwem bądź wykluczeniem, niepełnosprawnych oraz usług na rzecz wsparcia rodziny.
- Analiza funkcjonujących LGD w województwie śląskim.
- Racjonalność i efektywność wydatkowania środków publicznych przez Jednostki samorządu terytorialnego poprzez zlecenie (powierzenie i wspieranie) realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym.
- Program rozwoju usług społecznych i zdrowotnych w regionie– stworzenie mapy zapotrzebowania na podstawowe usługi społeczne i zdrowotne na podstawie danych z OPS/PCPR.  
Podtemat: Usługi niezbędne do aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem, niedostępne w OPS/PCPR.
- Zbadanie liczby funkcjonujących PES w województwie śląskim, w szczególności spółdzielni socjalnych oraz NGO, które mogą stać się PES wraz ze wskazaniem istniejących miejsc pracy w podmiotach ekonomii społeczności. Analiza funkcjonowania zakładanych spółdzielni socjalnych wraz ze wskazaniem metod i narzędzi, które wpływają na ich przeżywalność na rynku.
- Zbadanie w obrębie jakich sektorów rynku PES prowadzą działalność gospodarczą.





## Badanie ewaluacyjne przeprowadzone przez Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2007-2013

- „Bariery w realizacji projektów w obszarze integracji społecznej w ramach komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w Województwie Śląskim – wyzwania na przyszłość”.
- „Ocena sprawności funkcjonowania systemu zarządzania i wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie śląskim”.
- „Ocena wskaźników dla realizacji komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie śląskim”.
- „Podsumowanie efektów realizacji projektów w obszarze edukacji w województwie śląskim”.
- „Badanie skuteczności i efektywności wsparcia osób 45+, 50+, 55+ w poszczególnych priorytetach komponentu regionalnego PO KL w województwie śląskim”.
- „Skuteczność i efektywność wsparcia udzielanego osobom pozostającym bez zatrudnienia w ramach Poddziałania 6.1.1 PO KL”,
- „Ocena efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego przedsiębiorstwom i ich pracownikom w ramach Poddziałania 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw PO KL w województwie śląskim”
- *Badanie ewaluacyjne działań podjętych w ramach projektu systemowego Mam zawód – mam pracę w regionie*



## Analizy i ekspertyzy przeprowadzone przez Wydział Europejskiego Fundusz Społecznego w latach 2007-2013

- „Analiza efektywności działań informacyjno – promocyjnych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie śląskim”.
- „Analiza sytuacji społecznej w województwie śląskim w kontekście Priorytetu VII Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013”.
- „Analiza uwarunkowań regionalnych oraz propozycja podziału środków w ramach projektów systemowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013”.



## „Bariery w realizacji projektów w obszarze integracji społecznej w ramach komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w Województwie Śląskim – wyzwania na przyszłość”

### **Cel główny badania:**

Ocena efektywności wsparcia udzielanego w ramach Priorytetu VII w województwie śląskim

### **Cele szczegółowe badania:**

1. Identyfikację problemów i barier:

- a. Wskazanie barier instytucjonalnych;
- b. Wskazanie najczęstszych problemów napotkanych przez beneficjentów podczas realizacji projektów;
- c. Identyfikację głównych zagrożeń dla projektów realizowanych w obszarze integracji społecznej;
- d. Zdiagnozowanie przyczyn niewykorzystywania przez beneficjentów w pełni dostępnej alokacji finansowej;
- e. Ocenę funkcjonującej metody podziału środków finansowych w kontekście zdolności absorpcyjnych podmiotów integracji społecznej.

2. Wskazanie przyczyn zdiagnozowania problemów i barier.

3. Propozycje rozwiązania zdiagnozowanych problemów i likwidacji zidentyfikowanych barier.



## Kluczowe rekomendacje z badania: „Bariery w realizacji projektów w obszarze integracji społecznej...”

### **Rekomendacja kluczowa I:**

Przeprowadzenie weryfikacji procesu dezagregacji wskaźników realizacyjnych (produktu i rezultatu), które będą dostosowane do potrzeb i możliwości woj. śląskiego. Adresatem rekomendacji jest Instytucja Zarządzająca


### **Rekomendacja kluczowa II:**

Poprawa systemu oceny projektów poprzez eliminację skrajnych rozbieżności w ocenach poszczególnych części wniosku o dofinansowanie projektu przez poszczególnych oceniających. Adresatem rekomendacji jest Instytucja Zarządzająca oraz Instytucja Pośrednicząca



## Pozostałe rekomendacje z badania: „Bariery w realizacji projektów w obszarze integracji społecznej...”

- Zastosowanie wszystkich instrumentów zapewnienia komplementarności może wzmocnić efekt synergii podejmowanych interwencji w obszarze wytyczonym w Priorytecie VII PO KL. Wpływie to na uzyskanie większej wartości dodanej, a tym samym na osiągnięcie lepszych efektów podejmowanych działań.
- Należy nakłonić beneficjentów do realizacji projektów adresowanych do osób bezdomnych, byłych więźniów czy osób uzależnionych od środków odurzających.
- Należy dążyć do zmniejszenia ilości środków zwracanych IP przez projektodawców.
- Należy dążyć do ograniczenia liczby osób rezygnujących z udziału w projektach.



## „Ocena sprawności funkcjonowania systemu zarządzania i wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie śląskim”.

### **Cel główny badania:**

Uzyskanie pogłębionej wiedzy na temat funkcjonowania systemu zarządzania i wdrażania komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie śląskim. Ewaluacja miała za zadanie dostarczyć rekomendacji dotyczących udoskonalenia systemu zarządzania i wdrażania pod względem jego funkcjonalności i prawidłowości (zgodności z przepisami prawa i zawartym porozumieniem).

### **Cel szczegółowy badania:**

Ocena spójności funkcjonującego systemu wdrażania Programu, w tym sprawność działania poszczególnych instytucji, ich efektywność w wypełnianiu zadań oraz jakość systemu przepływu informacji pomiędzy Instytucją Pośredniczącą (IP) a Instytucją Pośredniczącą drugiego stopnia (IP2) z punktu widzenia procedur, komunikacji, angażowania się w pracę pracowników obsługujących PO KL.



## Główne rekomendacje z badania: „Ocena sprawności funkcjonowania systemu zarządzania i wdrażania...”

- Rekomenduje się rozważenie możliwości zatrudniania stażystów, przynajmniej do referatów najbardziej obciążonych pracą, co umożliwiłoby doraźne odciążenie pracowników merytorycznych przy jednoczesnym przygotowaniu wyszkolonej do określonych zadań kadry. Adresatem rekomendacji jest UM.
- Usprawnienie procesu gromadzenia danych dotyczących potrzeb szkoleniowych kadry pracowniczej i stworzenie jasnego systemu diagnozowania potrzeb. Adresatami rekomendacji są UM oraz WUP.
- Opracowanie harmonogramu zadań dla poszczególnych stanowisk oraz dostosowanie terminów szkoleń do indywidualnych potrzeb pracowników i referatów/zespołów. Adresatami rekomendacji są UM oraz WUP.
- Dokonanie właściwego podziału zadań między pracownikami, tak aby ewentualne odejścia nie powodowały zaburzeń realizacji zadań związanych z zarządzaniem i wdrażaniem PO KL. Ponadto istotne są działania z zakresu optymalizacji systemu motywacyjnego, tak aby spełniał oczekiwania pracowników i rekompensował negatywne aspekty pracy, a także stałe monitorowanie zadowolenia z pracy, co umożliwi odpowiednio wczesne wykrycie zagrożenia odejściami, które mogą zaburzyć proces zarządzania i wdrażania PO KL. Adresatem rekomendacji jest UM.



## Główne rekomendacje z badania: „Ocena sprawności funkcjonowania systemu zarządzania i wdrażania...”

- Zalecany jest zakup laptopów szczególnie dla członków KOP oraz pracowników Referatu kontroli i monitorowania EFS oraz Zespołu ds. kontroli, których specyfika wymaga pracy w terenie. Adresatami rekomendacji są UM oraz WUP
- Wygospodarowanie pomieszczeń umożliwiających archiwizację bieżącą, z uwzględnieniem wzrostu ilości dokumentacji w związku z ogłaszaniem konkursami, rozszerzenie istniejącego archiwum Wydziału EFS. Adresatem rekomendacji jest UM.
- Dla sprawnej realizacji zadań należy odpowiednio wcześniej diagnozować potrzeby pracowników, w celu uniknięcia sytuacji, w których oczekiwanie na realizację zamówień publicznych opóźnia lub utrudnia wykonywanie zadań. Adresatami rekomendacji są UM oraz WUP
- Zalecany jest zakup laptopów szczególnie dla członków KOP oraz pracowników Referatu kontroli i monitorowania EFS oraz Zespołu ds. kontroli, których specyfika wymaga pracy w terenie. Adresatami rekomendacji są UM oraz WUP
- Wygospodarowanie pomieszczeń umożliwiających archiwizację bieżącą, z uwzględnieniem wzrostu ilości dokumentacji w związku z ogłaszaniem konkursami, rozszerzenie istniejącego archiwum Wydziału EFS.





## „Ocena wskaźników dla realizacji komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie śląskim”.

### **Cel główny badania:**

Ocena istniejącego systemu wskaźników komponentu regionalnego PO KL dla województwa śląskiego i zaproponowanie ewentualnych korekt, aby stworzyć spójny i trafny system kwalifikowalnych wskaźników.

### **Cel szczegółowy badania:**

Ocena spójności funkcjonującego systemu wdrażania Programu, w tym sprawność działania poszczególnych instytucji, ich efektywność w wypełnianiu zadań oraz jakość systemu przepływu informacji pomiędzy Instytucją Pośredniczącą (IP) a Instytucją Pośredniczącą drugiego stopnia (IP2) z punktu widzenia procedur, komunikacji, angażowania się w pracę pracowników obsługujących PO KL.



## Główne rekomendacje z badania: „Ocena wskaźników dla realizacji komponentu regionalnego...”

- W przypadku wartości wskaźników przeszacowanych, w szczególności: Priorytet VI: Tam, gdzie beneficjentami są osoby niepełnosprawne oraz osoby w wieku 50-64 lata rekomendujemy przeprowadzenie konsultacji w Powiatowych Urzędach Pracy dla wyjaśnienia przyczyny niskiego poziomu wskaźników. Należy rozważyć wprowadzenie wyższego poziomu dofinansowania projektów z budżetu województwa. W przypadku wskaźnika Liczba klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów rozważyć zmianę sposobu monitorowania Beneficjentów. Zwiększenie promocji projektów, skierowanych do grup w których wskaźnik jest na niskim poziomie. W zakresie wskaźnika rezultatu % osób bezrobotnych, które otrzymały wsparcie w ramach priorytetu w okresie pierwszych 100 dni od dnia zarejestrowania się w UP w grupie ludzi młodych zwiększyć działania promocyjne skierowane do tej grupy, zmienić sposób liczenia na narastający. W priorytecie VII w zakresie większego stopnia zakładanych wskaźników rekomendujemy zwiększenie promocji działań wśród tych Beneficjentów, którzy przekładają się bezpośrednio na wskaźniki. Zwiększenie tempa oceny wniosków oraz skrócenie terminów podpisywania umów, skrócenie czasu weryfikacji wniosków o płatność. Zwiększenie ilości szkoleń dla Beneficjentów realizujących projekty w zakresach wniosków o płatność. W priorytecie VIII liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych rekomendujemy prowadzenie kampanii promocyjnej, aby zachęcić potencjalnych beneficjentów do udziału w działaniach, zwiększyć tempo oceny wniosków oraz podpisywania umów o dofinansowanie, co przełoży się niewątpliwie na zwiększenie ilości składanych wniosków o płatność, a tym samym na zwiększenie stopnia osiągniętych wskaźników. W priorytecie IX w zakresie większego stopnia zakładanych wskaźników rekomendujemy zwiększenie promocji działań wśród tych Beneficjentów, którzy przekładają się bezpośrednio na wskaźniki. Zwiększenie tempa oceny wniosków oraz skrócenie terminów podpisywania umów, skrócenie czasu weryfikacji wniosków o płatność. Zwiększenie ilości szkoleń dla Beneficjentów realizujących projekty w zakresach wniosków o płatność. Adresatami rekomendacji są IP, IP II, IZ.



## Główne rekomendacje z badania: „Ocena wskaźników dla realizacji komponentu regionalnego...”

- Otoczyć szczególną opieką beneficjentów priorytetu VII i IX, w projektach, w których osiągnęte są niskie wartości docelowe w zakresie szkoleń dotyczących wniosków o płatność oraz zagadnień związanych z kwestiami monitoringu. Rozważyć możliwość roboczych konsultacji z beneficjentami. Adresatami rekomendacji są IP, IP II.
- W trakcie badania przy zastosowaniu regresji liniowej oraz na podstawie informacji uzyskanych w trakcie indywidualnych wywiadów pogłębionych zdiagnozowano 9 wskaźników produktu oraz 2 wskaźniki rezultatu, których wartości docelowe zostały niedoszacowane.
- W przypadku wskaźników niedoszacowanych należy, w porozumieniu z Instytucją Zarządzającą, dokonać weryfikacji wartości docelowych do osiągnięcia, w celu wykazania wyższej efektywności realizacji programu. Adresatami rekomendacji są IP, IP II, IZ.
- W zakresie niezgodności z Ustawami przed planowanym w 2010 przez Instytucję Zarządzającą okresowym przeglądem wskaźników, należy zwrócić na ten fakt uwagę Instytucji Zarządzającej. Zwracać szczególną uwagę Beneficjentom na obowiązek stosowania zapisów definicyjnych w PO KL. Prowadzić szkolenia Beneficjentów w tym zakresie. W przypadku niezgodności z ustawami wyraźnie wskazywać, na której ustawie, definicji opera się dany problem. Adresatami rekomendacji są IP, IP II, IZ.



## „Podsumowanie efektów realizacji projektów w obszarze edukacji w województwie śląskim”.

### **Cel główny badania:**

Dokonanie wieloaspektowej analizy stanu wdrażania i realizacji projektów w ramach działań Priorytetu IX PO KL z uwzględnieniem kontekstu społecznego, politycznego, finansowego, a także uwarunkowań kulturowych.


### **Cele szczegółowe badania:**

1. Dokonanie prognozy popytu na projekty danego typu – w kontekście tendencji zmian i trendów w zakresie oświaty edukacji, zmian systemowych i programowych, zróżnicowania kultury politycznej i kontroli nad edukacją, a także dokonanie prognoz w zakresie zapewnienia udziału określonych grup docelowych w różnych typach projektów realizowanych w ramach działań Priorytetu IX na zakładanym poziomie.
2. Dokonanie analizy pod kątem realności osiągnięcia przez IP i IP2 wartości docelowych wskaźników w ramach Priorytetu IX. Wskazanie, jakie działania należy podjąć, aby wesprzeć obszary, w których istnieje prawdopodobieństwo nieosiągnięcia założonego poziomu wskaźników oraz wskazanie obszarów, w których wskaźniki zostały przeszacowane przez Instytucję Zarządzającą na poziomie Programu.
3. Uzyskanie rekomendacji dotyczących ewentualnych zmian kryteriów strategicznych wyboru projektów.
4. Zbadanie, czy alokacja ma szansę zostać wykorzystana na założonym poziomie oraz wskazanie, wraz z interpretacją, ewentualnych barier stojących na przeszkodzie do osiągnięcia założonego poziomu kontraktacji.
5. Dokonanie analizy stopnia zależności i komplementarności realizowanych projektów w ramach działań Priorytetu IX PO KL z projektami realizowanymi w ramach RPO WSL (określić wysokość wsparcia finansowego w ramach PO KL, które powinno umożliwić osiągnięcie komplementarnych celów).



## Główne rekomendacje z badania: „Podsumowanie efektów realizacji projektów w obszarze edukacji w województwie śląskim”.

- Weryfikacja wartości docelowej wskaźnika projektu dla Działania
- Zwiększenie zainteresowania naukami matematyczno-przyrodniczymi wśród uczniów szkół średnich
- Zapewnienie wysokiej jakości praktyk zawodowych.
- Zapewnienie wsparcia dla przedszkoli i szkół podstawowych w zakresie prowadzenia diagnozy psychologiczno-pedagogicznej.
- Zgodnie z celami Śląskiego Kuratora Oświaty, kierunkami przemian edukacyjnych zawartymi w *Strategii Rozwoju Edukacji* i PO KL, potrzebami regionalnego rynku pracy, szkolnictwo zawodowe wymaga systemowego wsparcia na poziomie regionu a nie lokalnie.




## „Badanie skuteczności i efektywności wsparcia osób 45+, 50+, 55+ w poszczególnych priorytetach komponentu regionalnego PO KL w województwie śląskim”.

### **Cel główny badania:**

Zbadanie przyczyny niskiego udziału osób w wieku 45+,50+,55+ w projektach komponentu regionalnego PO KL oraz przyczyny niskiego udziału tych osób w rynku pracy w województwie śląski


### **Cel szczegółowy badania:**

1. Wskazanie najefektywniejszych form wsparcia dla osób 45+, 50+, 55+ z uwzględnieniem statusu na rynku pracy.
2. Wskazanie przyczyn problemów ze znalezieniem zatrudnienia pomimo udzielonego wsparcia z uwzględnieniem struktury demograficznej uczestników projektów
3. Wskazanie barier i problemów w podjęciu lub utrzymaniu aktywności zawodowej i społecznej osób 45+, 50+, 55, które skorzystały ze wsparcia.
4. Analiza struktury uczestników projektów.
5. Analiza przyczyn niskiego udziału osób starszych we wsparciu w ramach POKL oraz przyczyny wysokiego bezrobocia w woj. śląskim.
6. Analiza skuteczności form wsparcia oraz efektywności korzystania z kryteriów w PD.
7. Zaprojektowanie form i rodzaju wsparcia dla osób od 45+ do 55+ w przyszłym okresie programowania tj. 2014 - 2020r.



## Główne rekomendacje z badania: „Badanie skuteczności i efektywności wsparcia osób 45+, 50+, 55+...”.

- W działaniach szkoleniowych zorientowanych na rozwój kompetencji językowych, informatycznych i miękkich należy skupić się na tych ich aspektach, których przede wszystkim oczekują pracodawcy, z jednoczesnym uwzględnieniem specyfiki grupy docelowej jaką są osoby z grupy 45+.
- W działaniach adresowanych do osób z grupy 45+ należy uwzględnić fakt, iż w wyższych kategoriach wiekowych w coraz większym stopniu dominują kobiety.
- W ramach działań adresowanych do osób z kategorii wiekowej 45+ należy uwzględnić fakt dominacji osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz – w przypadku osób w wieku 55 i więcej lat – podstawowym i gimnazjalnym, przy jednocześnie relatywnie niskim (i spadającym wraz ze wzrostem wieku) udziałem osób z wykształceniem wyższym.
- W odniesieniu do kwestii sytuacji na rynku pracy osób z grupy 45+ podkreślić należy celowość podejmowania działań o zróżnicowanym charakterze, które adresowane byłyby do osób o różnym statusie na rynku pracy, co w dużej mierze okazuje się być uwarunkowane przynależnością do poszczególnych subkategorii wiekowych.
- Do osób w wieku przedemerytalnym, które wchodzą w fazę bierności zawodowej w rezultacie choroby lub niepełnosprawności uniemożliwiających kontynuowanie pracy w dotychczasowym charakterze, powinny być podejmowane kompleksowe działania przekwalifikowujące, których celem byłoby uzyskanie zatrudnienia w innym zawodzie niż zawód dotychczas wykonywany.
- Działania z obszaru aktywizacji zawodowej osób w wieku 45+ muszą uwzględniać fakt niskiego stopnia przedsiębiorczości osób z tej kategorii.
- W kontekście dostrzegalnej prawidłowości polegającej na pogarszaniu się stanu zdrowia w wyższych kategoriach wiekowych należy ów fakt uwzględnić w przypadku podejmowania działań z obszaru pośrednictwa pracy i wspomagania procesu poszukiwania pracy.
- Należy podjąć działania zorientowane na wzrost udziału uczestników projektów z najwyższych kategorii wiekowych.



## Główne rekomendacje z badania: „Badanie skuteczności i efektywności wsparcia osób 45+, 50+, 55+...”.

- Należy podjąć działania zorientowane na zniwelowanie obecnych problemów w zakresie nadreprezentacji lub niedoreprezentowania poszczególnych grup wykształceniowych wśród uczestników projektów adresowanych do grupy 45.
- Należy podjąć działania zorientowane na zniwelowanie obecnych problemów w zakresie niedoreprezentowania osób nieaktywnych zawodowo wśród uczestników projektów adresowanych do grupy 45+.
- Działania informacyjne / rekrutacyjne adresowane do poszczególnych odbiorców wsparcia powinny uwzględniać zróżnicowane motywacje różnych kategorii odbiorców wsparcia.
- W kontekście przyszłego okresu finansowania należy rozważyć zasadniczą zmianę modelu podejmowania działań wspierających adresowanych do grupy 45+.
- Ze względu na pozytywne oceny dotyczące poziomu adekwatności oferowanych form wsparcia należy w przyszłym okresie finansowania pozostawić możliwość wspomagania procesów aktywizacji zawodowej i społecznej osób z grupy 45+ za pomocą różnorodnych instrumentów.
- W przypadku projektów zorientowanych na aktywizację zawodową osób z grupy 45+ należy wymagać od beneficjentów osiągnięcia efektu zatrudnieniowego.
- W odniesieniu do osób z grupy 45+ należy podejmować działania informacyjne dotyczące kwestii kształcenia ustawicznego.
- Należy podjąć działania zorientowane na zniwelowanie najpoważniejszych problemów w realizacji projektów adresowanych do osób z grupy 45+.
- W działaniach informacyjnych adresowanych do firm oraz mieszkańców woj. śląskiego w ramach projektu systemowego należy podejmować działania, które w największym stopniu zagwarantują skuteczność zmian świadomościowych dotyczących polityki przedsiębiorstw wobec zatrudniania osób starszych.






## „Skuteczność i efektywność wsparcia udzielanego osobom pozostającym bez zatrudnienia w ramach Poddziałania 6.1.1 PO KL”

### **Cel główny badania:**

Ocena skuteczności i efektywności działań mających na celu wspieranie mieszkańców Śląska pozostających bez zatrudnienia. Działania te podejmowane są przez Wojewódzki Urząd Pracy i współfinansowane są w ramach Poddziałania 6.1.1 komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Obszar badań został także rozszerzony o zagadnienia dotyczące sytuacji na regionalnym rynku pracy.




## Główne rekomendacje z badania: „Skuteczność i efektywność wsparcia udzielanego osobom pozostającym bez zatrudnienia w ramach Poddziałania 6.1.1 PO KL”

- Należy wzmocnić strategiczne ukierunkowanie realizowanych projektów. Zgodnie z celami Poddziałania, powinny one koncentrować się na wspieraniu zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, w przypadku których istnieje wysokie ryzyko, że bez wsparcia nie poradzą sobie na rynku pracy.
- Należy zrezygnować z kryteriów wyboru projektów odwołujących się do komplementarności, innowacyjności, zielonych miejsc pracy itd. Nie są one spójne z celami Działania.
- Kryteria wyboru projektów powinny być tak ustawione, aby motywować projektodawców do optymalizacji strategii: wyboru grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji oraz osiąganie efektywności zatrudnieniowej. Pozostawienie tylko kryterium efektywności zatrudnieniowej prowadzi do nasilania się efektu deadweight.

Ze względu na duże zróżnicowanie sytuacji na lokalnych rynkach pracy, proponujemy wdrożenie mechanizmu negocjowania wskaźników efektywności zatrudnieniowej z każdym projektodawcą.

- Efektywność projektów może zwiększyć uwzględnienie staży i praktyk zawodowych oraz praktycznej nauki zawodu.
- Należy wprowadzić mechanizmy zapewniania jakości wsparcia oferowanego w projektach. Dotyczy to szczególnie projektów realizowanych przez instytucje publiczne, zobowiązane do stosowania Prawa Zamówień Publicznych.
- Należy rozszerzyć katalog form wsparcia oferowanych osobom pozostającym bez zatrudnienia o walidację efektów uczenia się nieformalnego i edukacji pozaformalnej.
- Przynajmniej część projektów, kierowanych do osób pozostających bez zatrudnienia, powinna umożliwiać proste podnoszenie kwalifikacji lub nabycie doświadczenia zawodowego. Jednak zgodnie z rekomendacją 1, tego typu projekty powinny być realizowane w ramach innych działań kierowanych do osób pozostających bez zatrudnienia.



**„Ocena efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego przedsiębiorstwom i ich pracownikom w ramach Poddziałania 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw PO KL w województwie śląskim”**

**Cel główny badania:**

Ocena skuteczności i efektywności wsparcia udzielanego przedsiębiorstwom i ich pracownikom w ramach Poddziałania 8.1.1 w województwie śląskim



## Główne rekomendacje z badania: „Ocena efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego przedsiębiorstwom i ich pracownikom w ramach Poddziałania 8.1.1...”

- Na etapie projektowania systemu wspomagania działań szkoleniowych adresowanych do sektora MSP w przyszłym okresie finansowania – stworzyć także możliwość korzystania ze wsparcia ze środków wspólnotowych przez podmioty, które nie tylko nie chcą lub nie są w stanie samodzielnie realizować projektu, ale w przypadku których jest to wręcz nieuzasadnione i nieopłacalne (w kontekście relacji pomiędzy poniesionymi kosztami finansowymi i niefinansowymi a osiągniętymi rezultatami).
- Zidentyfikowane zróżnicowania w zakresie poziomu zapotrzebowania na usługi szkoleniowe uzasadniają zdywersyfikowanie działań zorientowanych na zwiększenie aktywności śląskich przedsiębiorstw w prowadzeniu działalności szkoleniowej – stosowanie jednolitego podejścia do obu wyodrębnionych grup może skutkować ograniczoną skutecznością podejmowanych działań.
- Należy podjąć działania, które zagwarantują dostępność szkoleń w obszarach tematycznych, które cieszą się największym zapotrzebowaniem wśród przedsiębiorstw.
- Należałoby w przyszłym okresie finansowania wdrożyć rozwiązania, które zwiększą skalę korzystania ze wsparcia szkoleniowego przez podmioty o mniejszym potencjale (przede wszystkim ze względu na wielkość zatrudnienia oraz wielkość przychodów).



## Główne rekomendacje z badania: „Ocena efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego przedsiębiorstwom i ich pracownikom w ramach Poddziałania 8.1.1...”

- W przyszłym okresie finansowania zaleca się pozostawienie pomocy doradczej, pomimo iż aktualny poziom korzystania z niej jest znikomy. Wynika to przede wszystkim z faktu, iż w wielu przypadkach pomoc doradcza jest dla firmy wystarczająca, a jednocześnie pozwala w pełni dostosować oferowane wsparcie do specyfiki przedsiębiorstwa. Jednocześnie warto podejmować działania, które zwiększą skalę korzystania – nawet jednorazowo – z usług doradczych.
- Należy podjąć działania zorientowane na zrównoważenie struktury odbiorców wsparcia szkoleniowego ze względu na reprezentowane przez nich zawody (poziomy kwalifikacji).
- W przyszłym okresie finansowania należy utrzymać podejście obowiązujące w aktualnej wersji SzOP PO KL, w ramach którego nie jest szczegółowo określany zakres tematyczny dofinansowanych szkoleń.
- Projektując system kryteriów dla interwencji publicznej zbliżonej w przyszłym okresie finansowania do Poddziałania 8.1.1. PO KL należy wykorzystać doświadczenia bieżącego okresu finansowania.
- W przyszłym okresie finansowania należy starać się wprowadzić rozwiązania zidentyfikowane w ramach przeprowadzonej meta-analizy jako zwiększające efektywność wsparcia szkoleniowego.



## „Badanie ewaluacyjne działań podjętych w ramach projektu systemowego *Mam zawód – mam pracę w regionie*”

### **Cel główny badania:**

Ocena projektu Mam zawód – mam pracę w regionie pod kątem skuteczności, trafności, użyteczności, efektywności oraz trwałości realizowanych w ramach projektu działań.

### **Cele szczegółowe badania:**

1. określenie stopnia osiągnięcia nw. celów założonych w projekcie:
  - a) wzrost świadomości i umiejętności uczniów objętych wsparciem w zakresie planowania własnej ścieżki rozwoju zawodowego w latach 2011-2014,
  - b) podniesienie kompetencji uczniów objętych wsparciem poprzez udział w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych/pozaszkolnych, stażach/praktykach, kursach/kursach certyfikowanych w latach 2011-2014,
  - c) podniesienie jakości praktycznej nauki zawodu poprzez doposażenie pracowni i zakup materiałów dydaktycznych w 2012 i 2013 roku,
  - d) poprawa kontaktu uczeń – szkoła - pracodawca w latach 2011-2014,
  - e) poprawa wizerunku szkolnictwa zawodowego w latach 2011-2014 w województwie śląskim;
2. ocena adekwatności podjętych w ramach projektu działań do potrzeb szkolnictwa zawodowego w regionie;
3. diagnoza, w jakim stopniu oddziaływanie projektu odpowiada potrzebom uczniów/uczennic szkół zawodowych w województwie śląskim;
4. analiza efektywności projektu, tj. oszacowanie stosunku poniesionych nakładów do uzyskanych produktów, rezultatów oraz oddziaływania;
5. ocena, czy efekty projektu utrzymują się po jego zakończeniu oraz zidentyfikowanie czynników sprzyjających kontynuacji podjętych w nim działań po zakończeniu jego realizacji;
6. wypracowanie rekomendacji dotyczących wsparcia szkolnictwa zawodowego w przyszłym okresie programowania.



## Główne rekomendacje z badania: „Badanie ewaluacyjne działań podjętych w ramach projektu systemowego *Mam zawód – mam pracę w regionie*”

- Zaleca się wprowadzić formy wsparcia dedykowane nauczycielom praktycznej nauki zawodu, które należy zaprojektować w oparciu o rzetelne informacje dotyczące rzeczywistych potrzeb nt. zakresu merytorycznego (tematyka, branże) oraz skali zainteresowania grup docelowych.
- Rekomenduje się promowanie wśród potencjalnych uczniów kierunków, na które istnieje zapotrzebowanie na rynku pracy (w tym przede wszystkim zawodów niszowych) w połączeniu z działaniami na rzecz kształtowania pozytywnego wizerunku szkolnictwa zawodowego, jak również kontynuacją doposażania szkół/placówek.
- Zaleca się przeprowadzić kampanię informacyjną – kierowaną do pracodawców – która zachęci pracodawców do przyjmowania uczniów na staże/praktyki, wizyty studyjne oraz wpłynie na świadomość pracodawców w zakresie korzyści płynących z oferowania ww. form uczniom szkół zawodowych.
- Należy stworzyć instrumenty wspierania, funduszy i zachęt dla pracodawców oraz ich pracowników, którzy jako praktycy mogliby wspomóc szkoły – przy opracowywaniu programów, szkoleniu kadry nauczycielskiej czy też prowadzeniu zajęć z uczniami.
- Rekomenduje się kontynuację działań na rzecz doposażania szkół/placówek w niezbędną bazę dydaktyczną (sprzęt i materiały dydaktyczne) zgodnie z wymogami technologicznymi rynku pracy.



## Główne rekomendacje z badania: „Badanie ewaluacyjne działań podjętych w ramach projektu systemowego *Mam zawód – mam pracę w regionie*”

- W projektach, które kierują swoje wsparcie do młodzieży szkół ponadgimnazjalnych należy wykorzystywać doradztwo zawodowe zarówno w formule doradztwa grupowego oraz doradztwa indywidualnego. Liczba godzin doradztwa zawodowego nie powinna wynosić więcej niż 10h, natomiast liczba godzin doradztwa indywidualnego powinna zależeć od potrzeb poszczególnych uczniów. Zajęcia z grupowego doradztwa zawodowego powinny być realizowane w formie warsztatów. Skuteczność doradztwa zawodowego jest również uzależniona od kompetencji i doświadczenia doradców zawodowych. Z uwagi na kluczowy moment wyboru dalszej ścieżki kształcenia/zawodu, większy akcent powinien być postawiony na doradztwo zawodowe organizowane w szkołach gimnazjalnych (na tym etapie powinno być ono obowiązkowe).
- Praktyki zawodowe realizowane w ramach przyszłych projektów, powinny być skierowane w pierwszej kolejności do uczniów techników z uwagi na niewystarczający poziom posiadanych przez nich umiejętności praktycznych. Należy wprowadzić działania zachęcające uczniów do brania udziału w praktykach (np. wynagrodzenie za praktykę).
- Podczas realizacji podobnych projektów, niezależnie od rodzaju szkoły (ZSZ czy technikum), należy umożliwiać jak najszerszej grupie uczniów udział w kursach, w tym kursach certyfikowanych, które zwiększają atrakcyjność i konkurencyjność uczniów i absolwentów na rynku pracy.
- W realizację działań projektowych należy angażować nauczycieli, którzy są najlepszym źródłem kontaktu z uczniem i w największy sposób mogą wpłynąć na jego zaangażowanie w uczestnictwo w projekcie. Udział nauczycieli w projekcie powinien być przewidziany na etapie opracowania budżetu projektu w perspektywie wynagrodzeń za prowadzone działania.





## „Analiza efektywności działań informacyjno – promocyjnych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie śląskim”

### **Cel główny analizy:**

Celem prowadzonych badań była ocena efektywności realizowanych działań informacyjno-promocyjnych prowadzonych przez wszystkie podmioty zaangażowane w realizację Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 w województwie śląskim.

Diagnozowano spektrum i skuteczność działań informacyjnych i promocyjnych wdrażanych przez poszczególne jednostki, tj. IP, IP2, ROEFS, przebieg tych działań oraz poziom dostosowania do potrzeb odbiorców – potencjalnych beneficjentów i beneficjentów.



## „Analiza sytuacji społecznej w województwie śląskim w kontekście Priorytetu VII Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013”

### **Cel główny analizy:**

Cel analizy sytuacji społecznej województwa śląskiego został określony jako: dostarczenie aktualnej diagnozy, która pozwoli na lepsze adresowanie wsparcia w obszarze integracji społecznej w ramach Priorytetu VII PO KL.

Powyższy cel główny badania został osiągnięty przez realizację następujących celów szczegółowych:

- Opracowanie diagnozy sytuacji oraz identyfikacji potrzeb wraz z uzasadnieniem preferowanych form wsparcia w obszarze integracji społecznej w województwie śląskim;
- Wskazanie aktualnych problemów województwa śląskiego w obszarze integracji społecznej, których rozwiązanie może przyspieszyć interwencja w ramach EFS.
- Analiza struktury projektów w kontekście zakładanych rezultatów i wskaźników do osiągnięcia w 2008 r. oraz w latach kolejnych na poziomie Działań Priorytetu VII.
- Analiza struktury projektów pod kątem wielkości środków finansowych na poszczególne typy projektów w ramach Priorytetu VII PO KL.
- Rekomendacja podziału środków pomiędzy Działaniami Priorytetu VII PO KL.



## Główne rekomendacje z badania: „Analiza sytuacji społecznej w województwie śląskim w kontekście Priorytetu VII Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013”

- Na podstawie analiz wskaźników zatrudnienia, stóp bezrobocia oraz wskaźników aktywności zawodowej widać wyraźnie, że pomimo tego, że generalnie bezrobocie spada, rośnie wskaźnik zatrudnienia, to jednak są grupy społeczne, w których nie spada bezrobocie i nie rośnie zatrudnienie. To one zaczynają dominować populację bezrobotnych na Śląsku. Należą do nich przede wszystkim: kobiety, niepełnosprawni, osoby po pięćdziesiątym roku życia, osoby pracujące w rolnictwie i bierni zawodowo mieszkańcy wsi oraz bezdomni. Te grupy wymagają więc zwiększonego wysiłku w pracy na rzecz ich aktywizacji zawodowej i społecznej, bo wskaźniki dowodzą, że dotychczasowe metody pracy z nimi nie są skuteczne,
- Trudno dokonać wyboru grupy najbardziej wymagającej wsparcia, bo wszystkie te osoby znajdują się w rzeczywistości trudnej sytuacji. Jeżeli jednak ograniczymy kryterium wyboru do wskaźników dotyczących aktywności zawodowej i społecznej, to wydaje się, że w najtrudniejszej sytuacji znajdują się osoby niepełnosprawne. W pozostałych grupach duża część osób sama podejmuje decyzje o dezaktywizacji zawodowej, w przypadku niepełnosprawnych dochodzą do tego także obiektywne ograniczenia w podjęciu zatrudnienia związane z niepełnosprawnością. Choć trzeba przy tym pamiętać, że jednak najwięcej niepełnosprawnych ma lekki stopień niepełnosprawności.
- Wyraźnie także w tych grupach widać korelacje pomiędzy wykształceniem a sytuacją na rynku pracy. Mówiąc najkrócej: im wyższe wykształcenie, tym większe szanse na znalezienie zatrudnienia. Stąd też – niezależnie od grupy beneficjentów wsparcia w ramach EFS – wydaje się sensowne stosowanie dodatkowe kryterium wykształcenia, czyli preferowanie działań na rzecz osób z niskim wykształceniem.
- Warto także zwrócić uwagę, że bezrobocie jest tylko czubkiem góry lodowej. Jej prawdziwy trzon to osoby biernie zawodowo, nie zarejestrowane jako bezrobotni. To do nich powinna być skierowana większa część działań aktywizujących. Do tych osób nie trafią z pomocą urzędy pracy, to zadanie dla służb pomocy społecznej i organizacji pozarządowych. W szczególności na terenach wiejskich, gdzie nie działają organizacje pozarządowe rola OPS-ów i PCPR-ów jest ogromna. Nie zmienia to faktu, że należałoby poprawić mechanizmy wymiany informacji i współdziałania pomiędzy służbami pomocy społecznej i zatrudnienia, tak aby stworzyć w miarę spójny system obsługi beneficjenta.



## Główne rekomendacje z badania: „Analiza sytuacji społecznej w województwie śląskim w kontekście Priorytetu VII Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013”

- Należy także myśleć o potencjalnych zagrożeniach. A rysuje się ich kilka. Po pierwsze wzrosnąć może skala powrotów ślązaków z zagranicy. Część z nich z pewnością wróci na Śląsk i będzie szukać zatrudnienia. Warto już teraz pomyśleć o przygotowaniu się na taką ewentualność i stworzeniu pilotażowych choćby programów pomocy takim osobom.
- Spadek bezrobocia może zostać również zahamowany poprzez schłodzenie gospodarki związane z zarysowującym się ogólnoswiatowym kryzysem gospodarczym. Na taką ewentualność także trzeba być przygotowanym.
- Pogorszenie się sytuacji na rynku pracy może także zmusić dużą część kobiet z dziećmi do powrotu na rynek pracy. Warto, więc także przygotować się na taką ewentualność, również w kontekście tworzenia różnych form opieki dla dzieci matek pracujących.
- Należy wspierać przedsiębiorczość społeczną, bo choć wciąż jest ona w fazie rozwoju, to daje ofertę aktywizacji i zatrudnienia dla tych grup osób, wobec których rynek jest zamknięty, a działania służ publicznych nieskuteczne.
- Najbardziej potrzebne jest wsparcie działalności gospodarczej przedsiębiorstw społecznych, bo z tym mają one najwięcej problemów. Wynika to w dużej mierze stąd, że tworzą je ludzie związani z działalnością społeczną, nie znający się często na prowadzeniu biznesu. Ponieważ taki rodzaj wsparcia nie jest możliwy w PO KL, to najwłaściwsze byłoby wspieranie tych podmiotów z otoczenia ekonomii społecznej, które oferują przedsiębiorstwom społecznym wsparcie finansowe, usługi w zakresie prowadzenia księgowości, promocji i marketingu i zarządzania.
- Konieczna jest też kompleksowość wsparcia, tak merytoryczna, jak i instytucjonalna. Marzeniem byłoby stworzenie wspólnej oferty dla osób biernych zawodowo i społecznie realizowanej wspólnie przez ośrodki pomocy społecznej, powiatowe urzędy pracy, placówki służby zdrowia (niepełnosprawni, "50+"), przedsiębiorstwa społeczne, organizacje pozarządowe i lokalnych przedsiębiorców.
- Najważniejszą formą wsparcia tych grup jest pomoc psychologiczna. Bez niej, bez przełamania wewnętrznych barier psychicznych, inne formy aktywizacji i integracji będą miały niewielką skuteczność.



## Główne rekomendacje z badania: „Analiza sytuacji społecznej w województwie śląskim w kontekście Priorytetu VII Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013”


- Obok kompleksowości pomocy ważne jest też sprofilowanie oferty do potrzeb i możliwości grup beneficjentów. Badania pokazują, że np. "50 plus" znacznie chętniej uczestniczą w szkoleniach adresowanych do ludzi w tym samym przedziale wiekowym.
- Warto także tworzyć regionalne mechanizmy monitorowania sytuacji grup trudnych. O ile dobrze działa system statystyki publicznej w zakresie bezrobocia, o tyle brakuje danych dotyczących sytuacji osób biernych zawodowo nie zarejestrowanych jako bezrobotne. Najbardziej spektakularnym przykładem są bezdomni czy też niepełnosprawni.
- Nie należy zapominać o dzieciach, choć PO KL obejmuje tylko młodzież od 15 roku życia. Ale bez wczesnej edukacji nie uda się rozwiązać wielu problemów, zwłaszcza, że złe przyzwyczajenia, strategie bezradności życiowej są przekazywane przez rodziców dzieciom.
- Dodatkowy problem to pogłębiające się ubóstwo, dotykające w szczególności niepełnosprawnych oraz mieszkańców wsi i tu rola dla służb pomocy społecznej.
- Trudnym problemem – to już wniosek wynikający z CAWI – jest dobre rozplanowanie projektów wybieranych w konkursach. Nie można dopuszczać do powielania się tych samych projektów, skierowanych do tych samych grup docelowych na tym samym terenie, bo to powoduje konkurencje, a nie współpracę. Ale powstaje pytanie, jak to zrobić, skoro wnioski w systemie PO KL są oceniane oddzielnie przez KOP-y i nie ma właściwie możliwości, aby je porównywać. Ta kwestia na pewno warta jest odrębnej analizy.
- Działaniom skierowanym na aktywizację grup trudnych musi towarzyszyć równoległa praca z pracodawcami. Jak wynika z analizy, oni nie są zainteresowani tworzeniem warunków w pracy sprzyjających osobom z różnymi trudnościami, nie cenią elastycznych form zatrudnienia, etc., Dlatego trzeba ich także edukować, zaznajamiać z różnymi sposobami uelastycznienia warunków i form zatrudnienia, a także przełamywać negatywne stereotypy dotyczące grup wykluczonych.



## „Analiza uwarunkowań regionalnych oraz propozycja podziału środków w ramach projektów systemowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013”

### **Cel główny analizy:**

Celem niniejszej ekspertyzy jest opracowanie algorytmu (lub innej obiektywnej metody) podziału środków w ramach trybu systemowego Priorytetu VII Promocja Integracji Społecznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego w województwie śląskim.



## **Główne rekomendacje z badania: „Analiza uwarunkowań regionalnych oraz propozycja podziału środków w ramach projektów systemowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013”**

- W celu przyśpieszenia oceny i akceptacji tych projektów należy rozważyć dokonywanie łącznej oceny formalnej i merytorycznej i przesyłanie do projektodawcy zbiorczych uwag do projektu – ograniczyć to zakres pracy pracowników IP i samych projektodawców. Ponadto w miarę możliwości wskazane jest organizowanie roboczych konsultacji dla projektodawców.
- W celu zmniejszenia liczby projektów, ograniczenia kosztów zarządzania i ułatwienia zasad realizacji dla najmniejszych podmiotów wskazane jest zachęcanie dużych ośrodków, szczególnie PCPR, do realizacji projektów partnerskich z małymi gminami. W tym celu należy opracować szczegółowo zasady realizacji projektów w partnerstwie, a także prowadzić intensywną kampanię promocyjną.
- W perspektywie roku 2010 należy rozważyć możliwość wprowadzenia elementów konkursu do trybu systemowego. Może to podnieść jakość projektów, a także skrócić czas ich oceny.
- Zasady podziału środków w ramach Priorytetu VII oraz warunki realizacji projektów powinny być poddane rzeczywistym konsultacjom z głównymi interesariuszami – instytucjami pomocy społecznej w regionie. Umożliwi to uniknięcia błędów, a także lepsze dopasowanie zasad wdrażania do potrzeb projektodawców.

# DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ



**KAPITAŁ LUDZKI**  
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI



Śląskie. Pozytywna energia

UNIA EUROPEJSKA  
EUROPEJSKI  
FUNDUSZ SPOŁECZNY



Konferencja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego